

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان مقاله:

حس و حال راهپیمایی اربعین و اشتیاق به ظهور

نام و نام خانوادگی محقق: مهدی لاسمی، ام البنین عابدی

نام دانشگاه/ حوزه: - ، موسسه آموزش عالی الزهرا (سلام الله

علیها) بابل

استاد راهنما: محمد نعمتی

نشانی صندوق الکترونیکی: m.lasmi@chmail.ir

شماره همراه (نویسنده مسئول): ...

تاریخ تدوین: پاییز ۱۳۹۵

چکیده:

تمام خوبان عالم از آدم (علیه السلام) قوم خودشان را به سمت امرالله هدایت می کنند. در این سیر هر کدام از اهل بیت (علیهم السلام) نقشی را ایفا و برنامه امرالله را جلو بردند.

امام حسین (علیه السلام) در این برنامه بزرگ الهی بسیار دقیق و متقن رفتار کردند، نقش امام (علیه السلام) برای پیش بردن مقوله امرالله این بوده که با شهادت خودشان فطرت پاک‌طینتان را بیدار کردند. و این جریان هر سال با قوت و شدت بیشتری جریان یافت، تا به حدی که ما امروزه شاهد راهپیمایی چند میلیونی که نظیر آن در تاریخ جهان بشریت رخ نداده است، می‌باشیم.

با رسیدن ایام محرم جریان نور امام حسین (علیه السلام) بیشتر رخ می‌نمایاند؛ حجاب‌ها پس زده می‌شود و شیطنتها کم می‌شود، گویی آسمان دنیا رنگ حسینی به خود می‌گیرد و دل‌ها در تلاطم کاروان حسینی به راه می‌افتد تا همراه و هم‌قدم کاروان به مقصد برسند. جریان نور امام حسین (علیه السلام) چنان قلب‌ها را به سمت خودش می‌کشاند که شیعیان توجهی به ایام اربعین ندارند بلکه توجه‌شان به نور امام حسین (علیه السلام) هست که آنها را به سمت خودش می‌کشاند. گویی اربعین موضوعیتی در برابر نور امام حسین (علیه السلام) ندارد مانند شمعی در برابر خورشید عالم تاب حسینی سر تسلیم فرود می‌آورد تا خیل جمعیت را به سمت ظهور و منتقم آل محمد (صلوات الله علیه و آله) رهنمون سازد در واقع همراه شدن با کاروان حسینی تمرینی برای آماده‌سازی ظهور است بنابراین قرار گرفتن در چنین حس و حالی جهت‌دهی و فرهنگ‌سازی می‌خواهد تا همه خویش را در آینه عاشورایی زمان ببینند و مشتاقانه تا قله ظهور استقامت داشته باشند و از مشقت‌های جاده انتظار خسته یا منحرف نگردند.

کلیدواژه: حس و حال، راهپیمایی اربعین، اشتیاق ظهور

امام حسین(علیه السلام) در مسیر امرالله و برپایی حکومت حقه، اصلاحاتی را انجام دادند. تعلیم و تربیت‌هایی که مبدا و سرچشمه ارزش‌ها است، زیارت ایشان در این منظر مانند چشمه‌ای است که از زمین جوشیده و تمامی سرزمین‌ها را سیراب می‌نماید. آب این چشمه جوشان به تمامی زمان‌ها رفته و سرزمین‌های مختلفی را بهره‌مند کرده است تا به ما رسیده و تمامی انسان‌های زمان ما را نیز سیراب خواهد کرد اگر در مسیر آن قرار گیرند و حس و حال زیارت را به خوبی درک نمایند. حسن: حاسه همان نیروی درک است که جمع آن حواس می‌آید. و احساس به معنی ادراک با حاسه است اعم از آنکه با دیدن باشد یا شنیدن و یا غیر آن.^۱ ﴿فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمْ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ؟﴾^۲ و درآیه، ﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا؟﴾^۳، ﴿تُحِسُّ؟﴾ به معنای ادراک به حس، ﴿رِكَزًا؟﴾ به معنای آواز است، که بعضی گفته‌اند، معنای اصلیش همان حس است.^۴ و واژه تحسس از همین ریشه با توجه به آیه ﴿يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ﴾^۵، به معنای طلب چیزی است به حس، و تحسس در خیر گفته می‌شود.^۶ با توجه به آیه فوق، شناخت، نیاز به حرکت دارد.^۷ ﴿اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا﴾ و تطبیق یافتن با حس و حال خوبان عالم نشان می‌دهد که خوبان عالم کاروانی حرکت کردند. بنابراین باید در مسیر کاروان اهل بیت(علیهم السلام) قرار گرفت خصوصاً کاروان حضرت اباعبدالله الحسین(علیه السلام) که پیامبر (صلوات الله علیه و آله) فرمودند: «وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا، إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ فِي السَّمَاوَاتِ، أَعْظَمُ مِمَّا هُوَ فِي الْأَرْضِ وَاسْمُهُ مَكْتُوبٌ عَنِ يَمِينِ الْعَرْشِ: إِنَّ الْحُسَيْنَ مُصْبِحَ الْهَدْيِ وَ سَفِينَةُ النِّجَاةِ»^۸ و به ویژه در اربعین شهادت ایشان که روایت شریف امام حسن عسکری(علیه السلام) در اهمیت زیارت اربعین، آن را یکی از پنج علامت مؤمن بیان فرموده‌اند.^۹

تأثیر تربیتی گریه بر امام حسین (علیه السلام)

خون امام حسین (صلوات الله علیه) قلب‌های شیعیان و محبان را در طول تاریخ بیدار می‌نماید. آن حضرت با شهادت خودشان قلب‌های تمامی پاک طیتان را به سمت خودشان جذب می‌کنند. شیعیان و محبان برای شهادت مولا اباعبدالله (علیه السلام) محزون می‌شوند. مجالس به پا می‌کنند. این یکی از اهدافی بود که در سیر برپایی حکومت حقه بسیار تأثیرگذار و پربرکت بوده است مانند انقلاب اسلامی ایران.

^۱ قرشی بنایی، علی اکبر، قاموس قرآن، دار الکتب الاسلامیه، تهران، ۱۴۱۲ ق، ج ۲، ص: ۱۳۳

^۲ [آل عمران ۵۲] ص ۵۶ - ﴿فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمْ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْخَوَارِثُونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَ أَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾

^۳ - [مریم ۹۸] ص ۳۱۲.

^۴ المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۱۴، ص ۱۱۸

^۵ - [یوسف ۸۷] ص ۲۴۶ - ﴿يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَيْأَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾

^۶ ترجمه تفسیر المیزان، ج ۱۱، ص ۳۱۹ با اندکی تلخیص.

^۷ تفسیر نور، ج ۴، ص: ۲۶۹

^۸ بحرانی، سید هاشم بن سلیمان، مدینه معجز الأئمة الإثني عشر - ایران؛ قم، چاپ: اول، ۱۴۱۳ ق. ج ۴؛ ص ۵۲

^۹ - کتاب المزار، ص ۵۳ عِلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ صَلَاةُ الْإِحْدَى وَالْخَمْسِينَ وَ زِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ وَ النَّحْتُمْ فِي الْيَمِينِ وَ تَغْفِيرُ الْجَبِينِ وَ الْجَهْرُ بِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گریه بر مصائب امام حسین (علیه السلام) قانون حبط اعمال را در بر دارد و تمامی گناهان را بخشیده می‌کند و شخص لایق بهشت خداوندی می‌شود. در مورد گریه و عزاداری بر سید و سالار شهیدان روایات متعددی رسیده است که به تعدادی از آنها برای تیمن و تبرک اشاره می‌گردد.

امام (علیه السلام) فرمود: «وَمَنْ ذَكَرَ الْحُسَيْنَ (علیه السلام) عِنْدَهُ» کسی که حسین را نزد او اسم ببرند، یاد کنند، «خَرَجَ مِنْ عَيْنِهِ [عَيْنِهِ] مِنَ الدَّمْعِ» اشک از دو چشمش جاری شود به اندازه‌ی پر یک مگس، «كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ» اجرش بر عهده خداست، «وَلَمْ يَرْضَ لَهُ بِدُونِ الْجَنَّةِ» خدا چیزی را بدون بهشت برای او رضایت نمی‌دهد.^{۱۰}

امام خمینی (رحمت الله) می‌فرماید: «و سید الشهدا را این گریه‌ها حفظ کرده است و مکتبش را، این مصیبت‌ها و داد و قال‌ها حفظ کرده؛ این سینه زنی‌ها و این دستجات، و عرض می‌کنم اینها حفظ کرده. اگر فقط مقدسی بود و توی اتاق و توی خانه می‌نشست برای خودش و مدام زیارت عاشورا می‌خواند و تسبیح می‌گرداند، نمانده بود چیزی، هیاو می‌خواهد. هر مکتبی هیاو می‌خواهد، باید پایش سینه بزنند، هر مکتبی تا پایش سینه‌زن نباشد، تا پایش گریه‌کن نباشد، تا پایش توی سر و سینه‌زدن نباشد، حفظ نمی‌شود»^{۱۱}.

تأثیر تربیتی زیارت امام حسین (علیه السلام)

امام حسین (علیه السلام) در سال ۶۱ هجری برنامه‌ای را در برپایی حکومت حقه در نظر داشتند و گروهی را تربیت کردند که در نمایشگاه حسینی اینها الگو و نمونه هستند و امام حسین (علیه السلام) با این کارشان می‌خواستند یه اهل عالم بفهمانند که هر زمان در هر مکانی که بخواهم می‌توانم باز هم در نمایشگاه خودم کالای حسینی را ارائه بدهم. یاورانی را تربیت کنم که «أَمْرُهُمْ أَمْرِي وَرَأْيُهُمْ رَأْيِي»^{۱۲}، امر آنها امر من باشد و رأی آنها رأی من باشد.

امام صادق (علیه السلام) فرمود: «لَيْسَ نَبِيٌّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا يَسْأَلُونَ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يَأْذَنَ لَهُمْ فِي زِيَارَةِ الْحُسَيْنِ ع فَقَوْجٌ يَنْزِلُ وَفَوْجٌ يَصْعَدُ [يَعْرُجُ]»^{۱۳}، هیچ پیامبری در آسمانها و زمین نیست مگر این‌که می‌خواهند خداوند متعال به آنان اذن دهد تا به زیارت امام حسین (علیه السلام) مشرف شوند، چنین است که گروهی به کربلا فرود آیند و گروهی از آنجا عروج کنند.

امام صادق (علیه السلام) به یکی از اصحابشان می‌فرمایند: «کسی که به قصد زیارت امام حسین (علیه السلام) از منزلش خارج شود، خداوند بابت هر قدمی که برای زیارت اباعبدالله (علیه السلام) بر می‌دارد، یک حسنه برایش می‌نویسد و یک سیئه از او محو می‌کند. وقتی که به حرم می‌رسد، خداوند او را جزء صالحین برگزیده می‌نویسد. وقتی مناسک او تمام شد، خداوند نام او را جزء فائزین می‌نویسد. وقتی می‌خواهد بازگردد یک فرشته‌ی الهی در مقابل او قرار می‌گیرد و می‌گوید:

۱۰- کامل الزیارات ؛ النص ؛ ص ۱۰۰.

۱۱- صحیفه امام ۵۲۶/۸.

۱۲ بحار الأنوار (ط - بیروت) ؛ ج ۴۴ ؛ ص ۳۲۹.

۱۳- کامل الزیارات، ص ۱۱۱..

حس و حال زیارت اربعین در شرایط کنونی عالم

زیارت اربعین در شرایط کنونی عالم «اربعین» پاسخ ما در مقابل تخریب چهره اسلام و ایجاد تفرقه توسط داعش است در مقابل این جنایتکارها که خودشان عمداً تصاویر جنایات خود را منتشر می‌کنند تا چهره اسلام را مخدوش کنند و آنرا کریه جلوه بدهند و اختلاف قومی و مذهبی ایجاد کنند، ما چه جوابی جز اربعین برای جهانیان داریم؟! باید مردم جهان ببینند در اربعین، ملت‌های مسلمان با قلوب متحد، جمع می‌شوند و صدها میلیون وعده غذایی با عشق و علاقه توسط خود مردم، بین زائرین توزیع می‌شود و اینکه این جمعیت چقدر با هم مهربان هستند. و اینها برای شهیدی دور هم جمع می‌شوند که مظلومانه سر از بدنش جدا شده است. اینها جمع نشده‌اند که بروند سر بیگناهان را بترند، بلکه برای پاسداشت یاد آن شهید مظلومی که سر از تنش جدا شده، جمع شده‌اند. این پاسخ ما به تخریب و تفرقه‌ای است که تروریست‌های داعشی انجام می‌دهند.

ما باید به عنوان «وظیفه» با این سفر برخورد کنیم. اولین مفهومی که در ارتباط با زیارت اباعبدالله الحسین (علیه السلام) - باید در ذهن و دل ما جا بگیرد این است که «این وظیفه ماست» همان‌طور که یک مؤمن در روز عاشورا احساس وظیفه می‌کند که برای امام حسین (علیه السلام) عزاداری کند، بدون اینکه در رساله‌های عملیه به طرز خاصی بر او واجب کرده باشند. البته این زیارت را به شیوه حج، واجب نکرده‌اند و این هم یک اسراری دارد. گذاشته‌اند خود مؤمنین این وظیفه را بفهمند. ما بر اساس یک وظیفه انسانی و جهانی برای برقراری صلح در عالم، برای تبلیغ اسلام ناب و برای مقابله با ستمی که در منطقه برای تخریب اسلام انجام می‌دهند، وظیفه داریم در این راهپیمایی اربعین شرکت کنیم. کسی که با «احساس تکلیف» برود، قطعاً نور بیشتر کسب می‌کند.^{۲۴}

رعایت آداب برای کسب حس و حال زیارت

برای آنکه یک زائر بتواند به حس و حال زیارت دست یابد باید خود را ملزم به رعایت آداب زیارت نماید. در روایت آمده؛ کسی نزد امام صادق (علیه السلام) آمد و گفت: «وقتی که ما خارج می‌شویم تا به زیارت جدّ شما امام حسین (علیه السلام) برویم، آیا ما در حجّ به سر می‌بریم؟ آیا این کاری که انجام می‌دهیم، شبیه کاری است که برای حجّ انجام می‌دهیم؟ حضرت فرمود: «بله» گفت: «آیا بر ما لازم است، هر چیزی که بر حاجی لازم است؟ حضرت پرسیدند: درباره چه مسائلی؟ گفت: از آن اموری که -عموماً- بر حاجی لازم است که رعایت کند» حضرت فرمودند: «بله همین‌طور است و بعد هم مواردش را برشمردند و فرمودند:

۱. «خوب همراهی کردن و مهربان بودن با همراهان بر تو لازم است.

۲. همچنین بر تو لازم است که حرف نزن مگر حرف خوب و لازم.

۳. بر تو لازم است که ذکر خدا را زیاد بگویی،

۴. بر تو لازم است که لباس خوب و پاکیزه باشد.

۵. بر تو لازم است، نماز زیاد بخوانی و درود و صلوات بفرستی.

^{۲۴} علیرضا پناهیان، «اولین شب خاطره‌ی پیاده‌روی میلیونی اربعین»، سایت رجانیوز، با تلخیص و تصرف

۶. و بر تو لازم است که چشمت را ببندی و اگر کسی حاجتی داشت، حاجتش را برآورده کنی و با برادران دینی خودت مواسات داشته باشی^{۲۵}»

حضرت در ادامه روایت فوق، می‌فرماید:

۷. «بر تو لازم است که تقیه را رعایت کن^{۲۶}» تقیه یعنی اینکه مراقبت کنی، حرفی نرنی که به خیلی‌ها بر بخورد و کاری نکنی که صدمه بخوری و مراقبت کنی که این آرامش به‌طور کلی در جامعه اسلامی حفظ شود.

اگر اصل کربلا را احیا کنیم، خود حق، باطل را از بین می‌برد؛ حتی گاهی اوقات بدون درگیری. کمااینکه خداوند می‌فرماید: ﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾^{۲۷}

امام صادق (علیه السلام): در مسیر زیارت کربلا از خصومت بپرهیزید و بعد می‌فرماید: «باید در این مسیر، از هر چیزی که نهی شده‌اید، ورع داشته باشید و در مسیر زیارت کربلا باید از خصومت بپرهیزید؛ وَ الْوَرَعُ عَمَّا نُهِيتَ عَنْهُ وَ الْخُصُومَةُ» (همان) اینها آدابی است که برای این سفر ذکر شده است.

در روایات دیگر هم - درباره آداب زیارت و مسیر کربلا - این موارد ذکر شده است: خشوع و تواضع به خرج دادن، کرامت نفس داشتن و پرهیز کردن از اینکه در بهره‌برداری از این ضیافت گسترده، زیاده‌روی شود. یک مقدار امساک در خوردن، جزء آداب این مسیر است. کمک به همسفرمان فقیر نیز جزء آداب این سفر است. همچنین امام صادق (علیه السلام) توصیه فرموده است که قبل از اینکه بخواهی از خانه خودت به قصد کربلا عزیمت کنی، روز چهارشنبه و پنج‌شنبه و جمعه را روزه بگیر^{۲۸}.

همچنین خواندن دعای سفر قبل از حرکت برای زیارت، توصیه شده است «وَ ادْعُ بِدُعَاءِ السَّفَرِ»^{۲۹}. این را مسئولین فرهنگی می‌توانند هماهنگ کنند که این کار انجام شود.

حضرت در ادامه روایت فوق موارد دیگری از آداب زیارت کربلا را ذکر می‌کنند که خلاصه‌اش این است که زینت نکنید، یعنی در این سفر، به صورت تجملی حرکت نکنید، البته تمیزی و نظافت باید رعایت شود، ولی تجمل نباشد؛ این نظافت هم در آداب زیارت کربلا تصریح شده است. و بعد می‌فرماید: «وَ أَقِلَّ مِنَ الْكَلَامِ وَ الْمِزَاحِ وَ أَكْثِرْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى وَ إِيَّاكَ وَ الْمِزَاحِ وَ الْخُصُومَةِ»^{۳۰}، شوخی کردن نابه‌جا هم صحیح نیست؛ البته بطور کلی خوش‌مشرب بودن خوب است، ولی شوخی نابه‌جا و خصومت باید ترک شود.

مهمترین دریافتی که مردم عراق باید از ما پیدا کنند، محبت بی‌ظنری است که ما به آنها داریم و باید این محبت را ابراز کنیم. وصف یاران امام زمان (علیه السلام) طبق آیه قرآن این‌گونه است که می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ

^{۲۵} - (کامل‌الزیارات/ ۱۳۱). قَالَ يَلْزَمُكَ حُسْنُ الصَّحَابَةِ لِمَنْ يَصْحَبُكَ وَ يَلْزَمُكَ قَلَّةُ الْكَلَامِ إِلَّا بِخَيْرٍ وَ يَلْزَمُكَ كَثْرَةُ ذِكْرِ اللَّهِ وَ يَلْزَمُكَ نَظَافَةُ الثِّيَابِ وَ يَلْزَمُكَ الْغُسْلُ قَبْلَ أَنْ تَأْتِيَ الْحَائِرَ وَ يَلْزَمُكَ الْخُشُوعُ وَ كَثْرَةُ الصَّلَاةِ وَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ يَلْزَمُكَ التَّوَقُّيرُ لِأَخْذِ مَا لَيْسَ لَكَ وَ يَلْزَمُكَ أَنْ تَغْضُ بَصْرَكَ وَ يَلْزَمُكَ أَنْ تَعُودَ إِلَى أَهْلِ الْحَاجَةِ مِنْ إِخْوَانِكَ إِذَا رَأَيْتَ مُنْقَطِعًا وَ الْمَوَاسَاةَ»

^{۲۶} - همان

^{۲۷} - [إسراء ۸۱] ص ۲۹۰.

^{۲۸} - کامل‌الزیارات/ ص ۲۲۳-۲۲۵ (إِذَا أَرَدْتَ الْمَسِيرَ إِلَى قَبْرِ الْحُسَيْنِ ع فَصُمْ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ وَ الْخَمِيسِ وَ الْجُمُعَةِ... وَ أَقِلَّ مِنَ الْكَلَامِ وَ الْمِزَاحِ وَ أَكْثِرْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى وَ إِيَّاكَ وَ الْمِزَاحِ وَ الْخُصُومَةِ»

^{۲۹} - کامل‌الزیارات/ ۲۲۴.

^{۳۰} - (کامل‌الزیارات/ ۲۲۵).

دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ»^{۳۱}، در اینجا اول می‌فرماید که آنها نسبت به دیگر مؤمنین، فروتن و مهربان هستند و خاکسارانه برخورد می‌کنند و بعد می‌فرماید که نسبت به کافران سخت می‌گیرند.

در آخر الزمان این ارتباط قوی عاطفی بین مؤمنین، باید دیده شود. ما که می‌خواهیم به سفر اربعین برویم، باید خودمان را در ابراز محبت به برادران عراقی آماده کنیم.

از آنجایی که ما در طول تاریخ اسلام، نظیر چنین جمعیت با عظمتی را نداشتیم که مصداق ﴿ذَلِكَ وَمَنْ يُعِظْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾^{۳۲}، باشد. حتی در روایات آمده است که وقتی برای زیارت می‌روید، اگر شلوغ بود و نتوانستید زیاد جلو بروید-مثلاً اگر در داخل صحن حرم هستید- همان‌جا را ضریح مطهر به حساب بیاورد. در ایام اربعین ممکن است تا بین الحرمین بروید و دیگر نتوانید جلوتر بروید؛ لذا همان‌جا را ضریح به حساب بیاورید و گریه و عزاداری خودتان را انجام دهید و برگردید. ضمن اینکه در سفر اربعین، همان لحظه اول که در این مسیر نورانی قدم بر می‌دارید، واقعاً یک حسّ و حال دیگری است؛ حسّ و حالی که گاهی در خودِ بقعه مبارکه هم ممکن است برای انسان پیش نیاید.

مزه و معنای اقتدار چقدر در این کلام ابوالفضل العباس (علیه السلام) جاری است که-در نقلی هست در روز عاشورا- به امام حسین (علیه السلام) عرض کرد: «سینه من از این منافقین تنگ شده است، اجازه بدهید بروم انتقام خون شهدا را بگیرم؛ قَدْ ضَاقَ صَدْرِي وَ سَمِئْتُ مِنَ الْحَيَاءِ وَ أُرِيدُ أَنْ أَطْلُبَ ثَأْرِي مِنْ هَؤُلَاءِ الْمُنَافِقِينَ»^{۳۳}

ما در این سفر باید اذن جهاد بگیریم، باید برای ظهور دعا کنیم. باید برای انتقام خون امام حسین (علیه السلام) دعا

کنیم. این اقتدار امت اسلامی باید اینجا دیده شود، تا کسانی که زیارت اربعین می‌آیند، بگویند: «حسّ خوبی پیدا

کردیم، و نه تنها برای امام مظلوم اشک ریختیم، بلکه احساس اقتدار امت اسلامی در وجودمان آمد» و آن ماجرای

مظلومانة حج، و آن عروج مؤمنانی که نمی‌توانستند از خودشان دفاع کنند، واقعاً جبران بشود. ما باید این را مظهر

قدرت اسلام قرار بدهیم، نه مظهر ضعف جامعه اسلامی. در اربعین باید روضه‌های مقتدرانه خواند؛ روضه‌هایی که

بوی حماسه می‌دهند. مثلاً وقتی روضه حضرت رباب (س) خوانده شود، اگر خواستیم زبان حال بگوییم، این‌طور

بگوییم که حضرت رباب عرض می‌کند: «یا ابا عبدالله (علیه السلام)! سرت را بالا بگیر، علی اصغرم به فدای تو، اگر

فرزند دیگری داشتم و علی اصغر دیگری داشتم، فدای تو می‌کردم...»

^{۳۱} - [مائده ۵۴] ص ۱۱۷ - ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ

يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾.

^{۳۲} - [حج ۳۲] ص ۳۳۶.

^{۳۳} - بحار الانوار/ ۴۵/ ۴۱.

نتیجه‌گیری:

حس و حال زیارت خصوصا زیارت پربرکت اربعین با توجه به شرایط کنونی عالم اسلام و تمرین بودنش برای آماده‌سازی ظهور حجت غایب و منتظر بیشتر درک خواهد شد و تازه معنای تاکید اهل بیت (علیهم‌السلام) روشن می‌شود تا خود را طوری مهیا نماییم در این سفر که از برکات این خوان عظیم بهره‌مند گشته و در آینه عاشورایی زمین نقش خویش را در یاری بقیه الله پیدا و بلکه پیاده نماییم. انشاالله

منابع و مآخذ:

۱- قرآن.

۲- طبری آملی صغیر، محمد بن جریر بن رستم، دلائل الإمامة (ط - الحديث)، بعثت - ایران ؛ قم، چاپ: اول، ۱۴۱۳ق.

۳- مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار (ط - بیروت)، دار إحياء التراث العربی - بیروت، چاپ: دوم، ۱۴۰۳ ق.

۴- ابن بابویه، محمد بن علی، الخصال، ۲جلد، جامعه مدرسين - قم، چاپ: اول، ۱۳۶۲ش.

۵- ابن قولویه، جعفر بن محمد، کامل الزیارات، دار المرتضویه - نجف اشرف، چاپ: اول، ۱۳۵۶ش.

۶- بحرانی، سید هاشم بن سلیمان، مدینه معاجز الأئمة الإثنی عشر و دلائل الحجج علی البشر، مؤسسه المعارف الإسلامیة - ایران ؛ قم، چاپ: اول، ۱۴۱۳ ق.

۷- ابن أبی جمهور، محمد بن زین الدین، عوالی اللئالی العزیزیه فی الأحادیث الدینیة، دار سید الشهداء للنشر - قم، چاپ: اول، ۱۴۰۵ ق.

۸- طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، دار الکتب الإسلامیه - تهران، چاپ: چهارم، ۱۴۰۷ ق.

۹- امام خمینی، سید روح الله خمینی (رحمت الله علیه)، صحیفه، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (رحمت الله علیه)، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جلد ۸

۱۰- طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، ۲۰جلد، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه، ۱۴۱۷ ق.

۱۱. قرائتی، محسن، تفسیر نور، تهران مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، ۱۳۸۳ش، جلد ۴

۱۲. قرشی بنایی، علی اکبر، قاموس قرآن، دار الکتب الاسلامیة، تهران، ۱۴۱۲ ق، جلد ۲